

**TEAM DANMARK'S
KURSUS I BASAL SPORTSERNÆRING**

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 1

TD'S ERNÆRINGSTEAM

KØBENHAVN:

MAJKE JØRGENSEN
SPORTSDIÆTIST
E-MAIL: MAJO@TEAMDANMARK.DK

ÅRHUS:

LENE BUNDBGAARD
SPORTSDIÆTIST
E-MAIL: LEBU@TEAMDANMARK.DK

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 2

TD'S EKSTERNE NETVÆRK

KØBENHAVN:

INGER BOL
KLINISK DIÆTIST
E-MAIL: DIÆTIST@INGERBOLS.DK

KOLDING

JANNIE JOHANSEN
CAND. SCIENT I IDRÆT OG SUNDHED
E-MAIL: JANNIE082@HOTMAIL.COM

SILKEBORG

HEIDI SIMONSEN
BACHELOR I ERNÆRING OG SUNDHED
E-MAIL: HEST@ETLITESILKEBORG.DK

HOLSTEBRO

LONE VIGGERS
KLINISK DIÆTIST
E-MAIL: LONE.VIGGERS@VEST.RM.DK

ESBJERG:

MERETE ESPENSEN
KLINISK DIÆTIST
E-MAIL: MERETE.ESPENSEN@MAIL.DK

HADERSLEV

TRINE RITZ ANDERSON
BACHELOR I ERNÆRING OG SUNDHED
E-MAIL: TRAN@HADERSLEV.DK

HERNING

KENNETH CHRISTIANSEN
BACHELOR I ERNÆRING OG SUNDHED
E-MAIL: KENNETHCHR@MAIL.DK

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 3

KURSUS I BASAL SPORTSERNÆRING

INDHOLD

- ENERGIGIVENDE NÆRINGSSTOFFER (KULHYDRAT, PROTEIN, FEDT)
- HVORDAN SKAL DIT MÅLTIDSMØNSTER VÆRE
- KOST FØR / UNDER / EFTER TRÆNING
- DIT DAGLIGE ENERGIBEHOV
- DAGSKOSTFORSLAG
- VÆSKE
- VITAMINER OG MINERALER
- KOST, KROP OG UDVIKLING
- NÅR JEG FLYTTER HJEMMEFRA

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 4

→ OPGAVERK 1

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 5

KOSTENS BETYDNING FOR PRÆSTATIONSEVNE

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 6

FORDELENE VED AT SPISE FORNUFTIGT...

- OPTIMALT UDBYTTTE AF TRÆNING
- SIKKER OPLAGTHED, PRÆCISION, KONCENTRATION
- MINDRE RISIKO FOR SKADER OG SYGDOM
- SIKKERHED FOR AT VÆRE VELFORBEREDT TIL KAMP
- SIKKER ENSARTETHED I RESULTATER

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 7

INGEN KOST I SIG SELV GIVER SUPER-PRÆSTATIONER, MEN...

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 8

KONSEKVENSER AF MANGELFULD KOST

Nedsat træningsevne pga.:

- MUSKELNEDBRYDNING
- SMÅ KULHYDRATDEPOTER
- DÅRLIG RESTITUTION
- TRÆTHED
- JERNMANGEL

Fysiologiske påvirkninger:

- VÆGTTAB/VÆGTØGNING
- NEDSAT IMMUNFORSVAR OG DERMED ØGET RISIKO FOR INFEKTIONER
- ØGET RISIKO FOR SKADER
- HORMONELLE FORSTYRRELSE → RISIKO FOR AFKALKNING AF KNOGLERNE
- NEDSAT KROPSTEMPERATUR
- LAVERE STOFKIFTE
- ØGET RISIKO FOR OVERTRÆNINGSSYNDROM

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 9

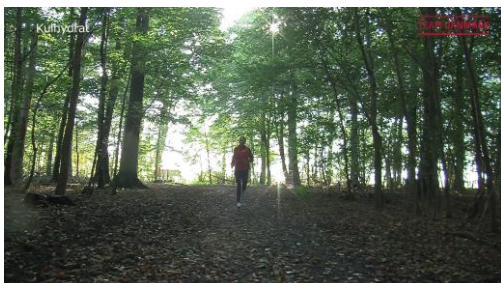

KULHYDRAT MUSKLERNES VIGTIGSTE BRÆNDSTOF

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 10

→ HVAD ER GODE KILDER TIL KULHYDRAT ?

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 11

HVILKEN ROLLE SPILLER KULHYDRAT FOR KROPPEN?

- MUSKLERNES VIGTIGSTE ENERGIKILDE
- ISÆR VED TRÆNING MED HØJ INTENSITET
- HJERNE OG NERVESYSTEMS ENESTE ENERGIKILDE -
DERMED VIGTIG FOR KONCENTRATIONSEVNE
- STABILISERER BLODSUKKERET

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 12

**JO MERE OG HÅRDERE DU TRÆNER –
DES STØRRE KULHYDRATBEHOV**

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK /13

**KROPPENS KULHYDRATDEPOTER
(GLYKOGEN-DEPOTER) ER MEGET
SMÅ**

→ DE KAN TØMMES I LØBET AF EN 1½
TIMES TRÆNING – HURTIGERE, HVIS
DE IKKE ER FYLDTE FRA SIDSTE PAS...

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK /14

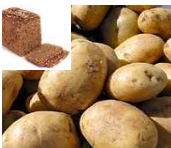

Få næret dækket dit behov for ca. 75 g fuldkorn dagligt.
Eksempelvis ved at spise 2 @ havregryn og 1 @ vilt rugbrød dagligt.

**HVORNÅR DET ENE OG
HVORNÅR DET ANDET, NÅR VI
TALER KULHYDRAT???**

← Næringsstætte kulhydratkilder, der
mætter meget og har mange
vitaminer, mineraler og fibre
• Del af den daglige kost.

?

→ Hurtige, mindre næringsstætte
kulhydratkilder:

- 🕒 Inkluder i måltidet før lange og/eller
intense træningspas og forud for kamp
- 🕒 Under langvarig/hård træning og kamp
(sportsdrik, banan, energibar mv)
- 🕒 Efter træning/kamp, i
restitutionsmåltid

→ Prioriteres højere, når der arbejdes
med at øge vægt- og muskelmasse

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK /15

HVOR MEGET FRUGT OG GRØNT SKAL JEG HAVE DAGLIGT?

HVFOR ER DET VIGTIGT?

- GIVER DIG MASSER AF VITAMINER, MINERALER, FIBRE OG ANTIKSIDANTER

- 1 GLAS JUICE TÆLLER MED I DE 6 OM DAGEN

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /16

HVORDAN TILPASSER JEG MIT KULHYDRAT-INDTAG TIL TRÆNINGSBELASTNINGEN?

- GÅ EFTER FØLGENDE KULHYDRAT-MÆNGDER:

5-7 g/kg kropsvægt/dag:

- ved træning med moderat intensitet i mindre end 1-1½ time/dag eller ved træning med lav intensitet i længere tid

7-10 g/kg kropsvægt/dag

- ved træning ved moderat til høj intensitet i mere end 1½-3 timer/dag
- 1-2 dage forud for kamp for at 'load' kulhydrat-depoterne mest muligt

10-12 g/kg kropsvægt/dag:

- ved ekstrem træningsbelastning >4-5 timer moderat til højintens træning pr. dag

DVS. DET HANDLER OM AT FÅ OVERBLIK OVER MIT TRÆNINGSPROGRAM OG HEREFTER TILPASSE KOSTEN

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /17

HVAD SKAL JEG SPISE DAGLIGT FOR AT FÅ 300-800 G KULHYDRAT?

	300 G	400 G	600 G	800 G
CORNFLAKES / HAVREGRYN	45 G	45 G	60 G MED SUKKER	80 G MED SUKKER
RUGBRØD	2 SKIVER (A 50 G)	3 SKIVER (A 50 G)	3 SKIVER (A 50 G)	3 SKIVER (A 50 G)
FRANSKBROD	1 SKIVE (A 40 G)	2 SKIVER (A 40 G)	3 SKIVER (A 40 G)	4 SKIVER (80 G) MED 2 SPSK. HONNING
FRUGT	1 BANAN 1 APPELSIN 1 GLAS JUICE	1 BANAN 1 APPELSIN 1 GLAS JUICE	1 BANAN 1 APPELSIN 1 GLAS JUICE	1 BANAN 1 APPELSIN 1 GLAS JUICE
ROSINER	½ DL (20 G)	1 DL (40 G)	1 DL (40 G)	1 DL (40 G)
SPORTSDRIK / SAFTEVAND	½ LITER	¾ LITER	2 LITER	2½ LITER
PASTA/RIS (RÅ VÆGT) MED GRØNTSAGER	80 G RÅ PASTA/RIS OG 300 G GRØNT	95 G RÅ PASTA/RIS OG 300 G GRØNT	130 G RÅ PASTA/RIS OG 200 G GRØNT	145 G RÅ PASTA/RIS OG 100 G GRØNT DESSERT: 3 DL YOGHURT MED 1 DL MØSLI

FØLGENDE MÆNGDER INDEHOLDER 50 G KULHYDRAT

- 2 SKIVER BRØD eller 2 STK BOLLER
- 7 SKIVER KNÆKBRØD
- 2,5 DL KOGT RIS eller 2,5 DL KOGT PASTA
- 4 MELLESTORE KARTOFLER
- 4 DL CORNFLAKES
- 2,5 DL HAVREGRYN/MÜSLI
- 1 DL ROSINER
- 5 DL SAFT/JUICE
- 1½ ENERGI BAR (75 G)
- 2 MELLESTORE BANANER
- 4 MELLESTORE ÆBLER/PÆRER/APPELSINER
- 8 MELLESTORE GULERØDDER
- 1 KG HONNINGMELON
- 3,7 KG AGURK (1 agurk vejer 290 g, dvs. 12,7 agurker... 🍆)

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 19

TAL MED SIDENMANDEN OM...

- JUSTERER DU DIT INDTAG AF KULHYDRATER AFHÆNGIG AF DIN TRÆNINGSBELASTNING?
- HVIS JA, HVILKE STEDER JUSTERER DU INDTAGET?

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 20

SUKKER – HVORFOR BEGRÆNSE?

- REDUCERER INDHOLDET AF VITAMINER, MINERALER OG ANDRE VIGTIGE NÆRINGSSTOFFER I KOSTEN
- REDUCERER INDHOLDET AF KOSTFIBRE I KOSTEN
- INDEHOLDER EN GOD DEL ENERGI (KJ) - MEN MÆTTER KUN I KORT TID
- GIVER HURTIG STIGNING OG HURTIGT FALD I BLODSUKKER

BASAL SPORTEERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 21

SUKKER OG FEDT I MORGENMADSPRODUKTER

Billede: Fødevarerstyrelsen

ANBEFALING:

- HØJST 13 G SUKKER
- HØJST 7 G FEDT

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 22

SUKKER OG FEDT I MORGENMADSPRODUKTER

	SUKKER (G)	FEDT (G)
HAVREGRYN	1	7
RUGFRAS	4	4
CORNFLAKES	8	2
CHEERIOS HAVRE	10	6
RICE KRISPIES	10	1
HAVREFRAS	11	7
FROSTIES	37	1
COCO POPS	35	1
GULDKØRN	35	2
CHEERIOS MULTI	21	4
ALL BRAN	20	2
SPECIAL K	17	2
MÜSLI	0-32	4-20

Kilde: Fødevarerdirektoratet/Forbrugerinformationen

Basisfødevarer som morgenmadsprodukter, brød mv. bidrager i gennemsnit med ca. 15% (10 g) af det samlede indtag af tilsat sukker. De betyder at du, hvis du har et energibehov på 12.000 kJ (og er over 18 år) kun bør indtage (70 g - 10 g =) 60 g tilsat sukker pr. dag

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 23

VIDSTE DU, AT...

2585 KJ = 615 kcal

2688 KJ = 640 kcal

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 24

VIDSTE DU, AT...

2475 KJ = 590 kcal

2475 KJ = 590 Kcal

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 25

PROBLEMER MED FOR MEGET SUKKER I KOSTEN

- REDUCERER INDHOLDET AF VITAMINER, MINERALER OG ANDRE VIGTIGE NÆRINGSSTOFFER I KOSTEN
- REDUCERER INDHOLDET AF KOSTFIBRE I KOSTEN
- INDEHOLDER EN GOD DEL ENERGI (KJ) - MEN MÆTTER KUN I KORT TID
- GIVER HURTIG STIGNING OG HURTIGT FALD I BLODSUKKER

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 26

PROTEIN

- BYGEMATERIALE (MUSKEL, BINDEVÆV, CELLER, HÅR, BRUSK MV.)
- INDGÅR I FUNKTIONELLE PROCESSER (ENZYMER, HORMONER, TRANSPORTPROTEINER, IMMUNFORSVAR)

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 27

TIMING AF PROTEIN OG HVORFOR ER FEDT VIGTIGT I KOSTEN

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 28

PROTEIN – 'TIMING' MERE VIGTIGT END MÆNGDE

- SELV VED VÆKST ER DER INTET PROBLEM MED AT FÅ DEN ØGEDE MÆNGDE PROTEIN VIA KOSTEN (1-2 G/KG/DAG)
- EN MYTE AT STORE MÆNGDER PROTEIN (>2 G/KG/DAG) ØGER MUSKELMASSEN

- I STEDET ER DET **TIMINGEN** AF PROTEININDTAGET, DER ER VIGTIGT I FORHOLD TIL RESTITUTION OG ØGNING I MUSKELMASSE
  - SAMT AT 'PULSE' PROTEIN IND GJENNEM DAGEN, OG SÆRLIGT LIGE EFTER TRÆNING MED LIDT KULHYDRAT

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 29

KONSEKVENSER AF AT INDTAGE EKSTREMT MEGET PROTEIN (MAD + PROTEINPULVER)

- OPTAGER PLADSEN FOR KULHYDRAT OG LIVSNØDVENDIGE FEDTSYRER
- SVÆRT AT DÆKKE ENERGIBEHOVET DA PROTEIN HAR STOR MÆTHEDSEFFEKT
- OVERSKUD OMDANNES TIL FEDT ELLER KULHYDRAT SOM FORBRÆNDES ELLER LAGRES
  - ENERGIKRÆVENDE PROCES
  - EKSTRA URINSTOF, ØGET URINPRODUKTION OG ØGET VÆSKEBEHOV

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 30

HVILKEN ROLLE SPILLER **FEDT** FOR KROPPEN?

- TILFØRER ENERGI, LIVSNØDVENDIGE FEDTSYRER OG FEDTOPLØSELIGE VITAMINER (A, D, E, K)
- INDGÅR I CELLEMEMBRANER OG NERVEVÆV
- LAGRES I FEDTVÆV SOM ENERGIRESERVE
- ER FORSTADIE TIL GALDESyre OG INDIREKTE TIL VITAMIN D
- ER VARMEISOLERENDE OG GIVER INDRE ORGANER BESKYTTELSE

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 33

→HVAD ER GODE KILDER TIL FEDT ?

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 33

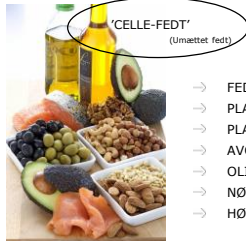

OPBYG SUNDE CELLER + MODVIRK INFLAMMATION VED AT SPISE MEST UMÆTTET 'CELLEFEDT'

- FED FISK
- PLANTEOLIER
- PLANTEMARGARINE
- AVOCADO
- OLIVEN
- NØDDER
- HØRFRØ OG PINJEKERNER

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 33

UNDLAD – ELLER BEGRÆNS FASTFOOD

- LAV NÆRINGSTÆTHED OG DERMED DÅRLIG RESPONS PÅ FYSISK TRÆNING/STRESS
- GIVER IKKE KONCENTRATION OG OPLAGTHED TIL TRÆNING
- KAN FREMME ØGNING AF FEDTMASSE (ENERGIRIET MAD, DER IKKE MÆTTER)

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 34

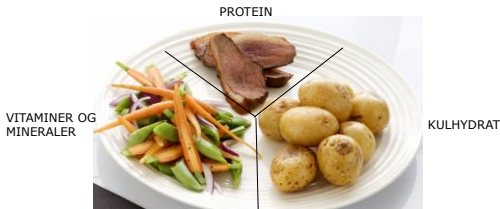

Y-TALLERKEN-MODELLEN

NÅR DU TRÆNER MINDRE END 1,5 TIME PR. DAG ELLER LÆNGERE TID MED LAV INTENSITET

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 35

ELITE-TALLERKEN-MODELLEN

NÅR DU TRÆNER HÅRDT 1,5 TIME ELLER MERE PR. DAG

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK / 36

PAUSE

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK / 37

MÅLTIDSFORDELING

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK / 38

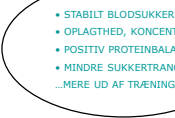

SPIS REGELMÆSSIGT

KL. 5:30	LET MORGENMAD	 <ul style="list-style-type: none"> • STABILT BLODSUKKER • OPLAGTHED, KONCENTRATION • POSITIV PROTEINBALANCE • MINDRE SUKKERTRANG • ...MERE UD AF TRÆNING!
KL. 6:00 – 7:30	TRÆNING	
KL. 07:45	MORGENMAD	
KL. 10:00	MELLEMMÅLTID	
KL. 12:00	FROKOST	
KL. 14:00	MELLEMMÅLTID	
KL. 16:00-18:00	TRÆNING + MELLEML- / RESTITUTIONSMÅLTID	
KL. 19:00	AFTENSMAD	
KL. 21:00	MELLEMMÅLTID	

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPER FOR GULD TIL DANMARK / 39

KOST FØR, UNDER OG EFTER TRÆNING

BASAL SPORTEJERNERING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /40

FØR TRÆNING

- ET STØRRE SAMMENSAT MÅLTID 3-4 TIMER FØR
- ET MELLEMMÅLTID 1-2 TIMER FØR (↑ KULH, ↓ FEDT, ↓ FIBRE, ↔ PROTEIN)
- **HUSK OGSÅ VÆSKEN**

BASAL SPORTEJERNERING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /41

UNDER TRÆNING

KULHYDRAT I VÆSKE ER RELEVANT, NÅR...

- > 60 MIN. HÅRD TRÆNING **ELLER** > 90 MIN. UDHOLDENHEDSTRÆNING
- DER TRÆNES FLERE GANGE DAGLIGT
- VARME TEMPERATURER/STORE SVEDTAB
- NÅR KROPPENS KULHYDRATDEPOTER IKKE ER TILSTRÆKKELIG FYLDTE

BASAL SPORTEJERNERING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /42

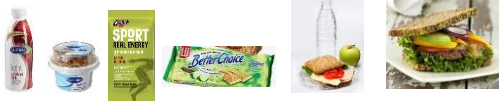

IDEER TIL MELLEMMÅLTIDER – OGSÅ TIL BRUG UNDER KAMP

- RUGBRØDSKLAPSAMMEN MED FX MAGERT PÅLÆG, OST, FIGENPÅLÆG, BANAN
- SMÅ (GROV)SANDWICH
- FRUGT, GRØNT
- FEDTFATTIGE MÆLKEPRODUKTER – FX YOGHURT MED DRYS
- FEDTFATTIGE KIKS (VÆLG IKKE DEM HELE DAGEN – KUN KULHYDRAT)
- FRUGTSTÆNGER MED GROVBRØD OG MÆLK

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /46

DISKUTER 2 og 2

- Har I nok mad og væske med, så det dækker før / under og efter træning

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /47

KROPPENS ENERGIBEHOV

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /48

HVOR MEGET ENERGI SKAL JEG HAVE PÅ EN DAG?

→ BEHOV ER INDIVIDUELT AFHÆNGIG AF KØN, ALDER, VÆGT, HØJDE, TRÆNINGSMÆNGDE, INTENSITET

ENERGIFORBRUG

ENERGIINDTAG

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /49

BEREGN DIT ENERGI BEHOV

→ GÅ PÅ WWW.TEAMDANMARK.DK (VÆLG EKSPERTER, SPORTSERNÆRING, KEND DIT ENERGI BEHOV – OG VÆLG ENERGI BEREGER)

→ FIND DESUDEN DAGSKOSTFORSLAG DER SVARER TIL DIT BEHOV:

BEREGN DIT ENERGI BEHOV

MIT BASALSTOFSKIFTE

0 KJ

GENEREL AKTIVITET

NEJ, JEG ER IKKE TRÆNER. JA.
 * Baseret på 100 kg kropsvægt og 175 cm højde.
 * Baseret på 100 kg kropsvægt og 175 cm højde.

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /50

FORSLAG TIL MORGENMAD

12000 KJ

Træning 1 gang pr dag (1 1/2 - 2 timer)
Vægt: 60 kg – kvinde

16000 KJ

Træning 1 gang pr dag (1 1/2 - 2 timer)
Vægt: 75 kg – mand

20000 KJ

Træning 2 gange pr dag (1 1/2 - 2 timer)
Vægt: 75 kg – mand

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /51

FORSLAG TIL MELLEMMÅLTID - FORMIDDAG

12000 KJ

16000 KJ

20000 KJ

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /52

FORSLAG TIL FROKOST / MADPAKKE

12000 KJ

16000 KJ

20000 KJ

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /53

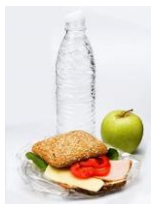

FORSLAG TIL MELLEMMÅLTIDER - EFTERMIDDAG

12000 KJ

16000 KJ

20000 KJ

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /54

FORSLAG AFTEN

12000 KJ

16000 KJ

20000 KJ

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /55

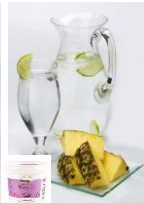

FORSLAG TIL MELLEMMÅLTIDER - AFTEN

12000 KJ

16000 KJ

20000 KJ

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /56

→ OPGAVERK 2

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KEMPER FOR GULD TIL DANMARK /57

VÆSKE

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 50

VÆSKEBEHOV AFHÆNGER AF:

- LUFTTEMPERATUR
- LUFTFUGTIGHED
- VARIGHED AF TRÆNING
- TRÆNINGSENTENSITET
- EVNE TIL AT SVEDE
- PÅKLÆDNING
- ALDER
- KØN

Væsketab ved 28 °C: Håndbold, herrer A-landshold '06:
0.6 - 2.3 liter/time træning
Væsketab ved 0 °C: Ishockey, herrer A-landshold '07:
0.6 - 2.8 liter/time træning
Væsketab ved 23 °C: Bordtennis, herrer A-landshold '07:
0.6 - 1.3 liter/time træning

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 50

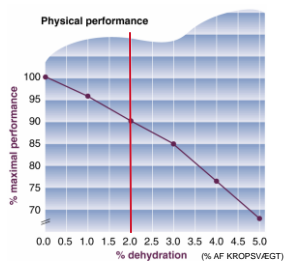

VÆSKE HVORFOR ER DET SÅ VIGTIGT?

DEHYDRERING OVER 2% MEDFØRER:

- KREDSLØB STRESSES
- REDUCERET BLODVOLUMEN
- ØGET PULS
- MINDRE BLOD TIL MUSKLERNE
- ØGET TRÆK PÅ GLYKOGENLAGERET
- MINDRE FOKUS OG KONCENTRATION

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 50

KULHYDRAT OG ELLER SALT UNDER TRÆNING HVORDAN

→ INDTAG CA. 30 – 60 G KULHYDRAT PR. TIME FX I FORM AF

SPORTSDRIK

HVORFOR KULHYDRAT

→ SIKRE INTENSITET I SIDSTE DEL AF TRÆNINGEN/KONKURRENCEN, KONCENTRATION KOORDINATION OG PRÆCISION

HVORNÅR + SALT (NATRIUM) ?

→ NÅR STORE SVEDTAB (> 1 LITER PR. TIME.). SALT PÅ TØJ/HUD EFTER TRÆNING, OFTE MUSKELKRAMPE

→ FÅ TIMER TIL NÆSTE KONKURRENCE

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /61

VÆSKE – GODE RÅD

- SØRG FOR AT VÆRE I VÆSKEBALANCE FØR START
- SØRG FOR AT HAVE FYLDTE KULHYDRATDEPOTER
- DRIK FØR TØRSTEN FOR ALVOR MELDER SIG
- **TYDELIG GUL/MØRK GUL** URIN OG LAV VOLUMEN ER TEGN PÅ VÆSKEUNDERSKUD. OMVENDT: KLAR URIN OG STOR VOLUMEN ER TEGN PÅ VÆSKEBALANCE
- DRIK UNDERVEJS, CA. 1.5-2.5 DL PR 15. MINUT SMÅ MÆNGDER HYPPIGT. DRIK DOG IKKE MERE END 1.2 LITER I TIMEN
- 150 % AF TABT VÆGT FOR AT KOMME I VÆSKEBALANCE

BASAL SPORTEJERNERING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /62

VÆSKETEST

- * Måling af væskeindtag og vægttab under træning eller konkurrence i løbet af træningstiden
- * Forudsætning for beregning af væskeindtag
- * Indtag af væske og salt under træning eller konkurrence skal være kendt
- * Baseret på vægttab, indtag af væske og salt
- * Baseret på vægttab og væskeindtag

INDTAST DIN VÆGT FØR OG EFTER TRÆNINGEN

10 kg 10 kg

INDTAST VÆSKEINDTAG OG TRÆNINGSTID

1,8 L 1,8 L/TIME

DEHYDRERINGSGRAD % KROPSVÆGT

1,11 %

VÆSKETAB VÆSKETAB PR. TIME

1,8 LITER 1,8 L/TIME

FREMADRETTET VÆSKEANBEFALING TIL SAMME TYPPE TRÆNING:

1,2 LITER

0,8 LITER

DENNE BEREGNER ER AT FINDE PÅ TEAM DANMARKS HJEMMESIDE!

→ OPGAVERK 3 ?

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /64

PAUSE

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /65

KOST, KROP OG UDVIKLING

- SUND OG TILSTRÆKKELIG KOST GIVER KROPPEN OPTIMALE BETINGELSER FOR AT KUNNE KLARE TRÆNINGEN OG FORTSAT UDVIKLING
- UNDGÅ SOM FORÆLDRE OG TRÆNER AT FOKUSERE PÅ ÆNDRINGER I KROPSSAMMENSÆTNINGEN – RET OPMÆRKSOMHEDEN PÅ DE UNGES TRIVSEL OG FORMIDL ET POSITIVT BUDSKAB OM MAD
- UNGE DER ER I PUBERTETSUDVIKLING ER I SÆRLIG GRAD OPMÆRKSOMME PÅ DERES KROP, VÆGT OG UDSEENDE
- SØG PROFESSIONEL HJÆLP VED OVER- / UNDERVÆGT

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK /66

VITAMINER, MINERALER, ANTIOXIDANTER

- SØRG FOR VARIATION I KOSTEN. FØLG ÅRSTIDERNE (FRUGT OG GRØNT) OG VARIER KULHYDRAT OG PROTEINKILDER
- "SPIS EFTER REGNBUE" HVER DAG I FORHOLD TIL FRUGT OG GRØNT
- VÆR OBS PÅ AT FÅ JERN, KALK OG D-VITAMIN

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /70

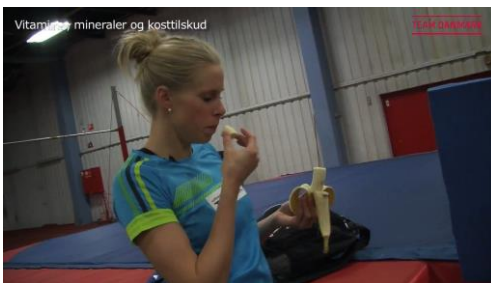

VITAMINER, MINERALER OG KOSTTILSKUD

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /71

HVORNÅR ER KOSTTILSKUD NØDVENDIG?

MULTI-VITAMIN-MINERAL-TABLET:

ANBEFALES ALLE ELITEUDØVERE:

- VI SPISER IKKE EFTER KOSTRÅDENE (↓JERN, D-VITAMIN, E-VITAMIN, SELEN)
- ELITEUDØVERE HAR ET ØGET BEHOV (↑JERN og B-VITAMINER)
Danskernes kostvaner 2000-2002, 2005

VÆLG EN MULTIVITAMINTABLET DER DÆKKER 100% AF ADT (ANBEFALET DÅGLIG TILFØRSEL)

BASAL SPORTSERNÆRING

VI KÆMPEL FOR GULD TIL DANMARK /72

SPØRGSMÅL ???

BASAL SPORTEBENNING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 79

→ EVALUERINGSSKEMA

BASAL SPORTEBENNING

VI KÆMPE FOR GULD TIL DANMARK / 80
